

Бердянський державний педагогічний університет
Кафедра соціальної роботи та інклюзивної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

 Катерина ПЕТРОВСЬКА

“29” серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки здобувачів I рівня вищої освіти

ВВ 10

СОЦІАЛЬНА ТА ДЕМОГРАФІЧНА СТАТИСТИКА ТА МОНІТОРИНГ

(назва навчальної дисципліни)

Спеціальність 231 Соціальна робота
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Соціальна робота та соціальна педагогіка»
(назва освітньо-професійної програми)

Спеціалізація соціальна педагогіка
(назва спеціалізації)

Факультет дошкільної, спеціальної та соціальної освіти
(назва факультету)

Бердянськ, 2023 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціальна та демографічна статистика та моніторинг» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 231 Соціальна робота
(код і назва спеціальності)

Освітньо-професійної програми «Соціальна робота та соціальна педагогіка»

Розробники:

Попова Анастасія Сергіївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти .

Робочу програму погоджено проектною групою освітньої програми «Соціальна робота та соціальна педагогіка» та схвалено на засіданні кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти від “29” серпня 2023 року (протокол № 1).

Завідувач кафедри

соціальної роботи та інклюзивної освіти

(Катерина ПЕТРОВСЬКА)

_(підпис)

(прізвище та ініціали)

Гарант освітньо-професійної програми
«Соціальна робота та соціальна педагогіка»

(Анастасія ТУРГЕНЄВА)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>23 Соціальна робота</u> (шифр і назва)	Нормативна / (за вибором)	
	Спеціальність <u>231 Соціальна робота</u> (шифр і назва)		
Модулів – 1	Освітньо-професійна програма « <u>Соціальна робота та соціальна педагогіка</u> »	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 8		3-й	3-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
Мова навчання: українська		6-й	5-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	Освітній ступінь: <u>бакалавр</u>	14	6
		Практичні, семінарські	
		18	10
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		88	104
		Індивідуальні завдання: 8,1	
Вид контролю: Залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 32/88 (27%/ 73%).

для заочної форми навчання – 16/104 (13%/87%).

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Соціальна та демографічна статистика та моніторинг» є надати студентам глибокі теоретичні знання та практичні навички у сфері соціальної та демографічної статистики, що передбачає розвиток у здобувачів здатності проводити дослідження, критично аналізувати, інтерпретувати та застосовувати статистичні дані для оцінки і моніторингу різних соціальних та демографічних процесів і явищ.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- Сформувати у здобувачів знання щодо основ соціальної та демографічної статистики, включаючи історію, теорію та методологію в цих сферах.
- Розвинути здатність здобувачів аналізувати та інтерпретувати статистичні дані для визначення тенденцій і змін в соціальних та демографічних явищах.
- Ознайомити здобувачів із сучасними експериментальними методами роботи з соціальними даними, в тому числі використання кількісних та якісних показників.
- Розвиток навичок використання інструментів для збору, обробки та аналізу статистичних даних.
- Розвинути здатність на основі аналізу та інтерпретації статистичних даних аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціальнополітичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.
- Навчити студентів застосовувати теоретичні знання на практиці, включаючи проведення статистичних досліджень, здійснення соціального моніторингу та оцінку ефективності соціальних послуг, програм та проектів з метою їх корегування.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

№ з/п	Програмні компетентності	Компетентності	Результати навчання
1.	ЗК-4	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	ПР-1 Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

2.	ЗК-10	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ПР-3 Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід
3.	СК-2 СК-8	Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.	ПР-23 Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки
4.	СК-9	Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.	ПР-7 Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у ході розв'язання професійних задач
5.	СК-10	Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.	ПР-8 Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціальнополітичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.
6.	СК-15	Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.	ПР-4 Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Основи демографії

1.1. Предмет, задачі та джерела інформації демографії

Історія розвитку та становлення демографії як науки. Предмет, об'єкт, завдання та основні категорії демографії. Методологія демографії. Джерела інформації демографічної науки.

1.2. Чисельність і структура населення

Поняття та показники чисельності населення. Структура населення. Поняття статево-вікової структури населення. Показники віку. Поняття шлюбно-сімейної структури населення. Показники шлюбності та розлучуваності.

Тема 2. Демографічні процеси у структурі населення

2.1. Демографічний аналіз відтворення населення

Поняття відтворення та руху населення. Народжуваність і репродуктивна поведінка населення. Показники народжуваності. Смертність як демографічна категорія. Показники смертності.

2.2. Прогнозування та регулювання демографічних процесів

Сутність та види демографічного прогнозу. Методи демографічного прогнозування. Регулювання демографічних процесів.

Тема 3. Концептуальні засади соціальної статистики.

3.1. Предмет та завдання соціальної статистики. Суспільство як об'єкт соціальної статистики.

Соціальна статистика як наука. Напрямки соціальної статистики. Джерела інформації соціальної статистики.

3.2. Статистика рівня життя, доходів і витрат населення

Сутність категорії «рівень життя населення». Система статистичних показників рівня життя населення. Види і склад доходів населення. Витрати домашніх господарств, їхній склад і структура.

Тема 4. Соціальна статистика соціальної сфери

4.1. Статистика соціального захисту населення

Поняття та завдання соціального захисту населення. Види соціального забезпечення і соціальної допомоги. Показники статистики пенсійного забезпечення населення. Показники статистики соціальної допомоги. Статистичне оцінювання стану та ефективності соціального захисту населення.

4.2. Прикладні аспекти застосування соціальної статистики щодо ефективності програм соціальної допомоги

Основні методологічні положення щодо ставлення суспільства до чинної в Україні системи соціальної допомоги й оцінки її ефективності. Система статистичних показників, які розробляються за результатами

опитування населення щодо ефективності програм соціальної допомоги. Правила проведення статистичного дослідження.

Тема 5. Соціальний моніторинг: технологічний аспект

5.1. Соціальний моніторинг: визначення, форми, принципи організації

Загальна характеристика соціального моніторингу, його завдання, функції та принципи. Класифікація видів моніторингу. Організації, які здійснюють моніторингові дослідження в Україні і світі.

5.2. Класифікація технологій соціальних моніторингових досліджень (Центр соціальний моніторинг, SOCIS)

Кількісні технології соціальних досліджень (статистичні, соціологічні). Якісні технології соціальних досліджень (соціологічні, соціально-психологічні, психологічні та ін.). Комплексні та інтегративні технології соціальних досліджень (комплексна соціальна експертиза, комплексні локальні та регіональні моніторингові дослідження, методика швидкої оцінки проблем мікросоціуму, метод «проблемного колеса» та ін.). Альтернативні технології соціальних моніторингових досліджень (секретні, парапсихологічні тощо).

Тема 6. Моніторинг і оцінка заходів у соціальній сфері.

6.1.-6.2. Ефективність та оцінка заходів соціальної роботи: методи, показники та результати зовнішнього моніторингу

Захід як організаційна форма соціальної роботи. Класифікація організаційних форм соціальної роботи. Показники та методи оцінювання заходів. Методика зовнішнього моніторингу заходів. Попередній аналіз. Виїзний моніторинг. Заключний аналіз. Методика моніторингу інформаційного забезпечення заходів. Звіт за результатами зовнішнього моніторингу заходу. Інструментарій оцінки результативності заходів. Завдання на досягнення яких спрямовуються заходи та форми роботи, що забезпечують їх вирішення та показники їх оцінки.

Тема 7. Моніторинг і оцінка соціальних проєктів і соціальних програм

7.1.-7.2. Ефективність та оцінка соціальних проєктів і соціальних програм: методи, показники та результати зовнішнього моніторингу

Визначення поняття «соціальний проєкт» Види моніторингу і оцінки соціальних проєктів Показники і індикатори оцінювання соціального проєкту Завдання та програма оцінювання соціального проєкту. Соціальна програма як організаційна форма соціальної роботи. Методика моніторингу і оцінки соціальної програм. Моніторинг реалізації та оцінка ефективності державних соціальних програм. Оцінювання ефективності регіональних соціальних програм.

Тема 8. Моніторинг надання і оцінка якості соціальних послуг

Тема 8.1.-8.2. Ефективність та оцінка якості соціальних послуг: методи, показники та результати зовнішнього моніторингу

Соціальні послуги як ефективний інструмент соціальної роботи. Державні соціальні стандарти надання соціальних послуг. Роль і місце моніторингу та оцінки соціальних послуг у організаційній моделі надання соціальних послуг в Україні. Моніторинг надання соціальних послуг. Оцінка якості соціальних послуг.. Визначення потреб населення у соціальних послугах .

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	С.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Тема 1. Основи демографії												
1.1. Предмет, задачі та джерела інформації демографії	8	2	2			4	8	-	-			8
1.2. Чисельність і структура населення	7	2	2			3	7	-	-			7
Разом за тема 1	15	4	2			7	15	-				15
Тема 2. Демографічні процеси у структурі населення												
2.1. Демографічний аналіз відтворення населення	8	2	-			6	8	-	-			8
2.2. Прогнозування та регулювання демографічних процесів	7	-	2			5	7	-	2			5
Разом за темою 2	15	2	2			11	15	-	2			13
Тема 3. Концептуальні засади соціальної статистики												
3.1. Предмет та завдання соціальної статистики. Суспільство як об'єкт соціальної статистики	8	2	-			6	8	-	-			8
3.2. Статистика рівня життя, доходів і витрат населення	7	2	2			3	7	2	-			5
Разом за темою 3	15	4	2			9	15	2	-			13
Тема 4. Соціальна статистика соціальної сфери												
4.1. Статистика соціального захисту населення	8	-	2			6	8	-	2			
4.2. Прикладні аспекти застосування соціальної статистики щодо ефективності програм соціальної допомоги	7	-				7	7	-				

Разом за темою 4	15	-	2			13	15	-	2			13
Тема 5. Соціальний моніторинг: технологічний аспект												
5.1. Соціальний моніторинг: визначення, форми, принципи організації	8	-				8	8	-				8
5.2. Класифікація технологій соціальних моніторингових досліджень	7	2	2			3	7	2	2			3
Разом за темою 5	15	2	2			11	15	2	2			11
Тема 6. Моніторинг і оцінка заходів у соціальній сфері												
6.1.-6.2. Ефективність та оцінка заходів соціальної роботи: методи, показники та результати зовнішнього моніторингу	15	-	2			13	15	-	2			13
Разом за темою 6	15	-	2			13	15	-	2			13
Тема 7. Моніторинг і оцінка соціальних проєктів і соціальних програм												
7.1.-7.2. Ефективність та оцінка соціальних проєктів і соціальних програм: методи, показники та результати зовнішнього моніторингу	15	-	4			11	15	-	2			13
Разом за темою 7	15	-	4			11	15	-	2			13
Тема 8. Моніторинг надання і оцінка якості соціальних послуг												
Тема 8.1.-8.2. Ефективність та оцінка якості соціальних послуг: методи, показники та результати зовнішнього моніторингу	15	2	2			11	15	2	-			13
Разом за темою 7	15	2				11	15	2	-			13
Усього годин	120	14	18			88	120	6	10			104

5. Теми лекцій

№ з/п	Назви теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	2		
1	Основи демографії	4	-
1.1	Предмет, задачі та джерела інформації демографії 1. Історія розвитку та становлення демографії як науки. 2. Предмет, об'єкт, завдання та основні категорії демографії. 3. Методологія демографії. 4. Джерела інформації демографічної науки.	2	-
1.2.	Чисельність і структура населення 1. Поняття та показники чисельності населення. 2. Структура населення. 3. Поняття статеві-вікової структури населення. 4. Показники віку. 5. Поняття шлюбно-сімейної структури населення. 6. Показники шлюбності та розлучуваності.	2	-
2.	Демографічні процеси у структурі населення	2	-
2.1.	Демографічний аналіз відтворення населення 1. Поняття відтворення та руху населення. 2. Народжуваність і репродуктивна поведінка населення. 3. Показники народжуваності. 4. Смертність як демографічна категорія. 5. Показники смертності. 6. Регулювання та прогнозування демографічних процесів.	2	-
3.	Концептуальні засади соціальної статистики	4	2
3.1.	Предмет та завдання соціальної статистики. Суспільство як об'єкт соціальної статистики. 1. Соціальна статистика як наука. 2. Напрямки соціальної статистики. 3. Джерела інформації соціальної статистики.	2	-
3.2.	Статистика рівня життя, доходів і витрат населення 1. Сутність категорії «рівень життя населення». 2. Система статистичних показників рівня життя населення. 3. Види і склад доходів населення. 4. Витрати домашніх господарств, їхній склад і структура.	2	2
5.	Соціальний моніторинг: технологічний аспект	4	2
5.2.	Класифікація технологій соціальних моніторингових досліджень (Центр соціальний моніторинг, SOCIS) 1. Загальна характеристика соціального моніторингу, його завдання, функції та принципи. 2. Кількісні технології соціальних досліджень	2	2

	(статистичні, соціологічні). 3.Якісні технології соціальних досліджень (соціологічні, соціально-психологічні, психологічні та ін.). 4.Комплексні та інтегративні технології соціальних досліджень (комплексна соціальна експертиза, комплексні локальні та регіональні моніторингові дослідження, методика швидкої оцінки проблем мікросоціуму, метод «проблемного колеса» та ін.). 5.Альтернативні технології соціальних моніторингових досліджень (секретні, парапсихологічні тощо).		
8	Тема 8. Моніторинг надання і оцінка якості соціальних послуг	2	2
8.1.- 8.2.	Ефективність та оцінка якості соціальних послуг: методи, показники та результати зовнішнього моніторингу 1. Соціальні послуги як ефективний інструмент соціальної роботи. 2. Державні соціальні стандарти надання соціальних послуг. 3. Роль і місце моніторингу та оцінки соціальних послуг у організаційній моделі надання соціальних послуг в Україні. 4. Моніторинг надання соціальних послуг. 5. Оцінка якості соціальних послуг. 6. Визначення потреб населення у соціальних послугах .	2	2
Усього		14	6

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назви теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	2.		
1	Основи демографії	2	-
1.2.	Демографічні структури як основна категорія демографічної науки 1. Демографічні структури. 2. Поняття первинного, вторинного і третинного співвідношення статей. 3. Старіння населення: визначення, види, причини, способи вимірювання. 4. Демографічне навантаження населення: поняття, види,	2	-

	<p>способи вимірювання.</p> <p>5. Шлюбність як демографічна категорія.</p> <p>6. Фактори розлучуваності.</p>		
2.	Демографічні процеси у структурі населення	2	2
2.2.	<p>Прогнозування та регулювання демографічних процесів</p> <p>1. Фактори народжуваності.</p> <p>2. Типи репродуктивної поведінки.</p> <p>3. Смертність за причинами.</p> <p>4. Методи демографічного прогнозування</p>	2	2
3.	Концептуальні засади соціальної статистики	2	-
3.2.	<p>Статистика рівня життя, доходів і витрат населення</p> <p>1. Обстеження умов життя домогосподарств як основна інформаційна база для вивчення рівня життя населення.</p> <p>2. Статистична оцінка бідності.</p> <p>3. Соціальні стандарти та гарантії як основа соціальної політики.</p> <p>4. Диференціація населення за рівнем доходів і показники доходів населення</p> <p>5. Витрати домашніх господарств, їхній склад і структура.</p> <p>6. Споживчий бюджет: суть, види та методи формування.</p>	2	-
4.	Соціальна статистика соціальної сфери	2	2
4.1.	<p>Статистика споживання населенням матеріальних благ і послуг</p> <p>1. Поняття потреб і споживчих комплексів.</p> <p>2. Споживання населення на макрорівні.</p> <p>3. Нормативи споживання і споживчі бюджети.</p> <p>4. Показники споживання матеріальних благ.</p> <p>5. Види послуг і показники їх споживання.</p> <p>6. Аналіз динаміки рівня споживання матеріальних благ і послуг.</p> <p>7. Статистичний аналіз впливу факторів на динаміку споживання.</p>	2	2
5.	Соціальний моніторинг: технологічний аспект	2	2
5.2.	<p>Класифікація технологій соціальних моніторингових досліджень</p> <p>1. Кількісні технології соціальних досліджень (статистичні, соціологічні).</p> <p>2. Якісні технології соціальних досліджень (соціологічні, соціально-психологічні, психологічні та ін.).</p> <p>3. Комплексні та інтегративні технології соціальних досліджень (комплексна соціальна експертиза, комплексні локальні та регіональні моніторингові дослідження, методика швидкої оцінки проблем мікросоціуму, метод «проблемного колеса» та ін.).</p> <p>4. Альтернативні технології соціальних моніторингових досліджень (секретні, парапсихологічні тощо).</p>	2	2
6.	Моніторинг і оцінка заходів у соціальній сфері	2	2

6.1.- 6.2.	<p>Ефективність та оцінка заходів соціальної роботи: методи, показники та результати зовнішнього моніторингу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Захід як організаційна форма соціальної роботи. 2. Класифікація організаційних форм соціальної роботи. 3. Показники та методи оцінювання заходів. 4. Методика зовнішнього моніторингу заходів. 5. Попередній аналіз. 6. Виїзний моніторинг. 7. Заключний аналіз. 8. Методика моніторингу інформаційного забезпечення заходів. 9. Звіт за результатами зовнішнього моніторингу заходу. 10. Інструментарій оцінки результативності заходів. 11. Завдання на досягнення яких спрямовуються заходи та форми роботи, що забезпечують їх вирішення та показники їх оцінки. 	2	2
7	<p>Тема 7. Моніторинг і оцінка соціальних проєктів і соціальних програм</p>	4	2
7.1.- 7.2.	<p>Ефективність та оцінка соціальних проєктів і соціальних програм: методи, показники та результати зовнішнього моніторингу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення поняття «соціальний проєкт». 2. Види моніторингу і оцінки соціальних проєктів. 3. Показники і індикатори оцінювання соціального проєкту. 4. Завдання та програма оцінювання соціального проєкту. 5. Соціальна програма як організаційна форма соціальної роботи. 6. Методика моніторингу і оцінки соціальної програм. 7. Моніторинг реалізації та оцінка ефективності державних соціальних програм. 8. Оцінювання ефективності регіональних соціальних програм. 	4	2
8	<p>Моніторинг надання і оцінка якості соціальних послуг</p>	2	-
8.1.- 8.2.	<p>Ефективність та оцінка якості соціальних послуг: методи, показники та результати зовнішнього моніторингу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціальні послуги як ефективний інструмент соціальної роботи. 2. Роль і місце моніторингу та оцінки соціальних послуг у організаційній моделі надання соціальних послуг в Україні. 3. Моніторинг надання соціальних послуг. 4. Оцінка якості соціальних послуг. 5. Визначення потреб населення у соціальних послугах . 	2	-
Усього		18	10

7. Самостійна робота

№ з/п	Назви теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	2		
1.	<p>Демографічно-статистичне спостереження населення</p> <p>1. Цілі та завдання демографічно-статистичного спостереження населення.</p> <p>2. Переписи населення.</p> <p>3. Основні принципи проведення переписів населення.</p> <p>4. Поточний облік населення.</p> <p>5. Знайти таблицю показників «Розподілу населення на чоловіків і жінок в регіонах світу» і проаналізувати її дані.</p> <p>6. Знайти таблицю «Віковий склад населення» та проаналізувати її показники за останні 50 років.</p> <p>7. Знайти показники динаміки старіння населення за останні 50 років та їх проаналізувати.</p> <p>8. Дати характеристику поняттям «ранній шлюб», «продуктивний шлюб», «пізній шлюб» і проаналізувати показники цих понять в Україні за останні 20 років.</p> <p>9. Охарактеризувати статистичні показники одружених за віком подружжя.</p>	7	15
2.	<p>Демографічний аналіз відтворення населення</p> <p>1. Демографічна сітка і методи побудови таблиць.</p> <p>2. Режим відтворення населення і його показники.</p> <p>3. Демографічні моделі: стаціонарного і стабільного населення.</p> <p>4. Класифікація демографічних прогнозів</p>	11	13
3.	<p>Суспільство як об'єкт соціальної статистики</p> <p>1. Суспільство як соціальна система у структурі соціальної статистики.</p> <p>2. Історія становлення і розвитку соціальної статистики.</p> <p>3. Інтегральні показники рівня життя населення.</p> <p>4. Закон Парето (Закон розподілу доходів) у формі доповіді.</p>	9	13

4.	Статистика житлових умов, побутового обслуговування та надання освітніх послуг населенню 1. Поняття житлового фонду та завдання статистики житлово-комунального обслуговування. 2. Основні показники статистики житлового фонду. 3. Показники оцінки населенням житлових умов. 4. Показники стану та розвитку житлово-комунального обслуговування населення. 5. Статистичні показники побутового обслуговування населення, послуг транспорту та зв'язку. 6. Поняття освіти та класифікація рівнів освіти. 7. Рівень освіти та грамотності населення. 8. Система показників статистики освіти.	13	13
5.	Центр соціальний моніторинг та класифікація соціальних моніторингових досліджень 1. Центр соціальних та маркетингових досліджень SOCIS. 2. Державна служба статистики України. 3. Аналітичний центр «Соціоконсалтинг». 4. Напрями проведення соціального моніторингу. 5. Розробити алгоритм технології соціального моніторингу явища або процесу (на вибір).	11	13
6.	Соціально-статистична діагностика у системі соціальної роботи 1. Технологія діагностики у системі соціального моніторингу. 2. Методи діагностики у системі соціального моніторингу. 3. Методичні підходи і вимоги до організації діагностики у системі соціального моніторингу.	13	13
7.	Досвід реалізації соціальних проєктів і соціальних програм у сфері соціальної політики та соціальної роботи. Знайти та проаналізувати соціальні проєкти і соціальні програми, які реалізовувались у сфері соціальної роботи та соціальної політики різними організаціями як державними так і недержавними	11	13
8.	Моніторинг та якість соціальних послуг у системі Державних стандартів соціального обслуговування. 1. Проаналізувати заходи моніторингу та якості соціальних послуг на основі Державний стандартів надання соціальних послуг. Визначити недоліки моніторингу та оцінки.	11	13
Усього		88	104

8. Індивідуальні завдання

1. Підготувати презентацію на тему (на вибір):
  - Історія переписів населення в Україні.
  - Історія переписів населення у світі.
  - Етапи становлення демографії як науки в Україні.
  - Етапи становлення демографії як науки у світі.
  - Піраміди статеві-вікового складу населення: правила побудови, методи аналізу.
2. Проаналізувати та скласти словник демографічних термінів:
  1. таблицю «Природний рух населення» на сайті Державної служби статистики.
  2. динаміку вікових коефіцієнтів народжуваності в Україні даних Державної служби статистики.
3. Скласти та проаналізувати таблицю «Структура зайнятого населення України за рівнем освіти» відповідно до статистичних показників Державної служби статистики. Вивчити показники розподілу домогосподарств України за місцем проживання, розміром і кількістю дітей за показниками Державної служби статистики. Скласти та проаналізувати таблицю «Структура грошових доходів населення України».
4. Проаналізувати статистичні показники за напрямками: система показників закладів культури і мистецтва; статистика засобів масової інформації; статистика закладів спорту та відпочинку.
5. Представити результати розробленої технології у вигляді структурно-логічної схеми та розробити супровідну презентацію до неї у форматі Power Point.
6. Зробити аналіз одного соціального проекту та однієї соціальної програми, які реалізовувались у сфері соціальної роботи та соціальної політики.
7. Оберіть конкретний соціальний захід або придумайте його та розробіть план зовнішнього моніторингу за його результатами. У вашому плані врахуйте методи оцінювання ефективності заходу, критерії успішності та форму складання звіту за результатами моніторингу. Відобразіть практичні кроки, які слід буде здійснювати під час проведення моніторингу та аналізу його результатів.
8. Провести міні-соціологічне опитування за допомогою різних засобів (на вибір) та оцінити потреби людей, у середовищі яких Ви знаходитесь у необхідних соціальних послугах. Це можуть бути соціальні послуги з існуючого переліку або ті, які б хотілося отримувати. Робота має включати опитувальних, проаналізовані результати опитування та міні-віт за результатами опитування.

9. Методи навчання

Словесні (пояснення, розповідь, лекція, семінари бесіда); наочні (ілюстрування за допомогою електронного опорного конспекту); практичні: (вправи, дослідження); методи стимулювання навчальної діяльності (метод навчальної дискусії, метод опори на життєвий досвід здобувачів, створення

ситуацій пізнавальної новизни); методи контролю і самоконтролю (метод усного контролю (метод письмового контролю, метод тестового контролю).

10. Засоби діагностики успішності навчання

Усне індивідуальне та фронтальне опитування, співбесіда, аналітичні звіти, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень тощо.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота								Середнє арифметичне за поточну роботу (максимально 50 балів)	Залік	Сума
Тема 1		Тема 2		Тема 3		Тема 4				
1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2	4.1.	4.2.			
25		25		25		25				
Тема 5		Тема 6		Тема 7		Тема 8				
5.1	5.2	6.1	6.2	7.1	7.2	8.1	8.2			
25		25		25		25				

Система нарахування рейтингових балів (поточний контроль¹)

№	Вид робіт за темами	Бали рейтингу (денна форма)	Бали рейтингу (заочна форма)
1			
Тема 1.			
1.1.	Відповідь на семінарському занятті (2 години)	0 - 5	-
1.2.	Виконання самостійної роботи до теми 1	0 – 5	0 – 10
1.3.	Виконання ІНДЗ до теми 1	0 – 15	0 – 15
Максимум за тему 1		25 балів	
Тема 2			
2.1.	Відповідь на семінарському занятті (2 години)	0 - 5	0 - 5
2.2.	Виконання самостійної роботи до теми 2	0 – 5	0 – 5
2.3.	Виконання ІНДЗ до теми 2	0 – 15	0 – 15
Максимум за тему 2		25 балів	
Тема 3			
3.1.	Відповідь на семінарському занятті	0 - 5	-
3.2.	Виконання самостійної роботи до теми 3	0 – 5	0 – 10
3.3.	Виконання ІНДЗ до теми 3	0 – 15	0 – 15
Максимум за тему 3		25 балів	
Тема 4			
4.1.	Відповідь на семінарському занятті (2 години)	0 - 5	0 - 5
4.2.	Виконання самостійної роботи до теми 4	0 – 5	0 – 5
4.3.	Виконання ІНДЗ до теми 4	0 – 15	0 – 15
Максимум за тему 4		25 балів	
Тема 5			
5.1.	Відповідь на семінарському занятті (2 години)	0 - 5	0 - 5

¹ Детальний розподіл балів та критерії оцінювання до кожного виду робіт представлені у «Системі оцінювання» та розміщені на електронній платформі підтримки навчання Moodle БДПУ

5.2.	Виконання самостійної роботи до теми 5	0 – 5	0 – 5
5.3.	Виконання ІНДЗ до теми 5	0 – 15	0 – 15
Максимум за тему 5		25 балів	
Тема 6			
6.1.	Відповідь на семінарському занятті (2 години)	0 - 5	0 - 5
6.2.	Виконання самостійної роботи до теми 6	0 – 5	0 – 5
6.3.	Виконання ІНДЗ до теми 6	0 – 15	0 – 15
Максимум за тему 6		25 балів	
Тема 7			
7.1.	Відповідь на семінарському занятті (4 години)	0 - 5	0 - 5
7.2.	Виконання самостійної роботи до теми 7	0 – 5	0 – 5
7.3.	Виконання ІНДЗ до теми 7	0 – 15	0 – 15
Максимум за тему 7		25 балів	
Тема 8			
8.1.	Відповідь на семінарському занятті (2 години)	0 – 5	-
8.2.	Виконання самостійної роботи до теми 8	0 – 10	0 – 10
8.3.	Виконання ІНДЗ до теми 1:	0 – 15	0 – 15
Максимум за тему 8		25 балів	

За підсумками навчання за один семестр здобувач вищої освіти може отримати 100 балів (50 балів² – поточне оцінювання + 50 балів – контрольне оцінювання (залік).

Підсумкова кількість балів визначається за формулою:

$$m = \frac{3K_1 + 3K_2 + 3K_3 + 3K_4}{n} + 50 = 100$$

де m – кількість набраних балів за вивчений курс;

n – кількість залікових кредитів;

50 балів – екзамен або залік.

Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю за всіма заліковими кредитами, та ділиться на загальну кількість кредитів (визначається середній арифметичний бал). Потім до отриманого показника додаються бали, набрані під час заліку.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
90 – 100	A
78 – 89	B
65 – 77	C
58 – 64	D
50 – 57	E

² Мінімальний допуск до заліку здобувача можливий за умови набрання ним 35 балів за виконані роботи протягом семестру.

35 – 49	FX	
1 – 34	F	

12. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Соціальна та демографічна статистика та моніторинг» для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання.
2. Навчальні мультимедійні презентації.
3. Навчальні фільми.

13. Рекомендована література

Базова:

1. Борисова, Ю. В. Посібник до вивчення дисципліни «Соціальна і демографічна статистика» [Текст]. Д.: РВВ ДНУ, 2016. 32 с.
2. Підгорний А. З., Самотоєнкова О. В., Ольвінська Ю. О., Вітковська К. В. Соціально-демографічна статистика: Підручник/ За заг. ред. канд. екон. наук, професора А. З. Підгорного. Одеса : ФОП Гуляєва В. М., 2016. 424 с.
3. Посібник з моніторингу та оцінювання надання соціальних послуг в Україні / Щербань С., Шейко Р., Левкіна Г. Харків: ХІСД, 2017 112с. URL: <https://khisr.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/11/Posibnyk-z-monitorynhu-ta-otsiniuvannia-nadannia-sotsial-nykh-posluh-v-Ukraini.pdf>
4. Природний рух населення України за 2021 рік: статистичний збірник. К. 2022. 153 с.
5. Соціальні індикатори рівня життя населення. Статистичний збірник. К. : Державна служба статистики України, 2015. 204 с.
6. Соціологія соціальної роботи: теорія та практика», авторами якого є М. Лукашевич та Ф. Шандор (Соціологія соціальної роботи: теорія та практика: Підручник. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2018. 232 с.
7. Соціологічні дослідження в молодіжній роботі. Навчально-методичний посібник для фахівців, які працюють з молоддю / О.Р. Артюх, Є.В. Сірий, І.В. Пеша, Н.В. Тілікіна. Київ: ДУ «Державний інститут сімейної та молодіжної політики», 2021. 90 с. (Серія «Бібліотека молодіжного працівника». Книга 10). URL: <https://inmol.org/sotsiologichni-doslidzhennia-v-molodizhnij-roboti/>
8. Соціологія соціальної роботи: теорія та практика», авторами якого є М. Лукашевич та Ф. Шандор (Соціологія соціальної роботи: теорія та практика: Підручник. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2018. 232 с.
9. Шинкарук В.Д., Пеша І.В., Сопівник І.В., Галайдюк В.В., Кошук О.Б. Моніторинг і оцінка у соціальній роботі: навчальний посібник. К.: «Компринт», 2022. 360 с. https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u188/posibnik_monitoring_1673873800.pdf

Допоміжна:

1. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / За заг. ред. проф. І. Д.Зверєвої. – 2-ге видання. – Київ, Сімферополь: Універсум, 2013. 536 с.
2. Костецький Я.І. Соціальна статистика: Навчальний посібник – Тернопіль: Економічна думка, 2011. 303 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/459/1/%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0.pdf>
3. Лобко, Н.В. З історії переписів населення на території України [Текст] / Н.В.Лобко // Суспільн.-політ. процеси на укр. землях: історія, проблеми, перспективи : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Суми, 20 трав. 2011 р.) / редкол.: К.К. Васильєв [та ін.]; за заг. ред. С. І. Дегтярьова. Суми. 2011. Ч.1. С . 106 111.
4. Лугінін О.Є. Статистика [Електронний ресурс]: підручник для ст-тів ВНЗ. К.: Центр навч. літ, 2011, 203 с.
5. Лугінін, О.Є. Статистика [Електронний ресурс]: підручник для ст-тів ВНЗ. К.: Центр навч. літ, 2011. 253 с.
6. Методика комплексної оцінки бідності. Затверджена Наказом Міністерства соціальної політики України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерства фінансів України, Державної служби статистики України, Національної академії наук України 08.10.2012 року № 629. 13 с.
7. Методологічні положення з організації державного статистичного спостереження «Обстеження умов життя домогосподарств». К.: Державний комітет статистики України, 2011. 41 с.
8. Оксамитна С., Стукало С. Динаміка соціально-класової самоідентифікації населення України. Українське суспільство: Моніторинг соціальних змін. Збірник наукових праць. Випуск 1 (15), том 1. – К.: Інститут соціології НАН, 2014. 212 с.
9. Оксамитна С., Стукало С. Динаміка соціально-класової самоідентифікації населення України. Українське суспільство: Моніторинг соціальних змін. Збірник наукових праць. Випуск 1 (15), том 1. – К.: Інститут соціології НАН, 2014. 212 с.
10. Підгорний, А. З. Статистика ринків: навчальний посібник / А. З. Підгорний, О. В. Самотоєнкова. Одеса: Атлант, 2015. 408 с.
11. Самотоєнкова, О. В. Економічна статистика : навчальний посібник / О. В. Самотоєнкова, Ю. О. Ольвінська. Одеса : ОДЕУ, 2010. 182 с.
12. Самотоєнкова, О. В. Соціальна статистика : навчальний посібник / О. В. Самотоєнкова, Ю. О. Ольвінська. Одес: ОДЕУ, 2009. 102 с.
13. Соціальний захист населення України. Статистичний збірник. К. : Державна служба статистики України, 2016. 113 с.
14. Стеценко, С. Г. Демографічна статистика: з основами демографії: підручник для студ. ВНЗ / С Г Стеценко. К.: Вища школа, 2005. 415 с.
15. Удотова Л. Ф. Соціальна статистика. Підручник. К.: КНЕУ, 2002. 376 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org.ua>
2. Сайт БДПУ <http://bdpu.org.ua>
3. Верховна Рада України. Офіційний сайт (законодавство) <http://zakon4.rada.gov.ua/>
4. Державний комітет статистики України. Офіційний сайт (урядовий портал) <http://www.ukrstat.gov.ua/>